Ruimte voor de Jeugd

Jaaroverzicht 2025

Voorwoord

Met veel trots en plezier presenteren we het jaarverslag van platform Ruimte voor de Jeugd 2025. Een jaar waarin de werkgroepen heel actief waren en we samen het Manifest Buitenspelen hebben uitgebracht.

In het bestuur vond een belangrijke wisseling plaats. Froukje Hajer, die in 2011 de statuten van het platform ondertekende, is teruggetreden als voorzitter. Heel veel dank aan haar voor al die jaren dat ze deze kar met enorm veel passie heeft getrokken. Dankzij Froukje's inzet is Ruimte voor de Jeugd uitgegroeid tot een bloeiend netwerk van participanten die kennis en praktijken uitwisselen en samen optrekken om meer speelruimte voor kinderen te realiseren in alle opzichten. Gelukkig blijft Froukje als participant betrokken en actief voor Ruimte voor de Jeugd.

Caroline Gelauff, voorzitter Ruimte voor de Jeugd

1. Over Ruimte voor de Jeugd

Ruimte voor de Jeugd zet zich in voor spel en speelruimte voor kinderen en jongeren.

Als interdisciplinair platform brengen wij deskundigen uit verschillende professies bijeen om elkaar te informeren en te inspireren. Samen bestrijken wij een groot aantal werkvelden: van ruimtelijke ordening tot pedagogie en van veiligheid tot jeugdparticipatie.

Wij wisselen informatie en kennis uit, inspireren elkaar, signaleren ontwikkelingen en ondersteunen initiatieven die het spelende kind dienen. Ruimte voor de Jeugd zet zich in voor kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar. Achterliggend kader vormen het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind en het General Comment 17 van het Kinderrechtencomité van de Verenigde Naties.

Deelname

Deelname aan Ruimte voor de Jeugd staat open voor iedereen met hart voor het spelende kind: experts, wetenschappers, beleidsmakers en mensen uit de praktijk. RvdJ kent partners en donateurs. Partners doen mee op basis van wederkerigheid en zijn bereid RvdJ samen mogelijk te maken, ook financieel. We trekken samen op om onze doelen te realiseren. Donateurs dragen RvdJ een warm hart toe en geven een financiële bijdrage.

2. Plenaire activiteiten

Platformbijeenkomsten

Ruimte voor de Jeugd organiseerde dit jaar vijf plenaire digitale bijeenkomsten voor de participanten. We bespraken een actueel thema en namen daarnaast de tijd om uit te wisselen en plannen te maken. Thema's van dit jaar waren de schoolpleinencheck van Jantje Beton en IVN // het aanbod van het Kenniscentrum Sport en Bewegen en de kenniswebsite www.allesoversport.nl // het Nederlands Jeugdinstituut over de pedagogische basis en het ravijnjaar // het platform Ruimte voor Bewegen van Acquire // de visie van Speelplan op kinderparticipatie.

Nieuwsbrieven

Ruimte voor de Jeugd verstuurde tien nieuwsbrieven met daarin een agenda en nieuwsberichten van onze partners. De nieuwsbrieven van 2025 zijn hier te vinden.

Werkbezoek 21 maart: Klimaatverandering en buiten spelen.

Op uitnodiging van Struin, het Dijkmagazijn en Ruimte voor de Jeugd gingen veertien professionals – van kinderopvangmedewerker tot speeltuinontwerper en van onderzoeker tot kunstenaar - met elkaar in gesprek over klimaatverandering en buitenspelen. Wat is de invloed van het veranderende klimaat op buitenspelen? Uit onderzoek van Jantje Beton blijkt dat slecht weer een belangrijke reden is waarom kinderen niet buiten (mogen) spelen en bovendien een reden die vaak over het hoofd wordt gezien. De verwachting is dat klimaatverandering zal leiden tot meer slecht weer. Gaat dit betekenen dat kinderen nog minder buiten gaan spelen? Lees hier het verslag.

Sessie tijdens BOSS

Tijdens de BOSS-dag op 25 maart 2025 organiseerden Ilse van der Put en Saskia van Hoore namens RvdJ een workshop rond de vraag ‘Wat hebben gemeenten nodig om kinderen meer buiten te laten spelen?’ De opbrengst hiervan vormde de basis voor het Manifest voor Buitenspelen.

Manifest voor Buitenspelen

Ruimte voor de Jeugd lanceerde in oktober het Manifest voor Buitenspelen. Daarin doet RvdJ een oproep aan gemeenten: z*org dat kinderen buiten kunnen spelen*. De presentatie vond plaats tijdens MOVE24. Het manifest is begin 2026 toegestuurd aan alle gemeenteraden in Nederland en aan de hoofdkantoren van alle politieke partijen.

Het Manifest bevat vijf actiepunten voor gemeenten: Neem buitenspelen op in de planvorming bij stedelijke programmering. // Formuleer kwantitatieve en kwalitatieve richtlijnen voor spelen, als onderdeel van de referentienormen voor andere maatschappelijke voorzieningen. // Verbind sociale en fysieke opgaven. Maak slimme combinaties tussen groen, gezondheid, spelen, klimaat en inclusie. // Ondersteun de begeleiding en programmering van speel- en beweegactiviteiten. // Geef kinderen een stem.

Bijeenkomst MOVE24 in Almere

Op 9 oktober presenteerde Pauline van der Loo tijdens MOVE24 namens RvdJ het Manifest voor Buitenspelen, met vijf actiepunten voor gemeenten. In de zaal ontstond discussie: bij wie ligt de grootste verantwoordelijkheid als het gaat om buitenspelen? Bij de ouders of bij de overheid? ‘Je kunt dat wel bij de ouders neerleggen, maar de overheid gaat over de openbare ruimte en is er dus verantwoordelijk voor dat die geschikt en uitnodigend is om buiten te spelen. Dat vergt bestuurlijk lef.’ Een ander punt van gesprek was de kwestie ‘spelen’ en ‘bewegen’: we moeten opletten dat ‘buiten spelen’ gaandeweg niet gelijk wordt gesteld aan ‘buiten bewegen’. Want je moet er toch niet aan denken dat onze kinderen over tien jaar zeggen: “Mam, ik ga nog even buiten bewegen”.

In een deelsessie lieten Ilse van der Put en Saskia van Hoore zien hoe en met wie je een lokaal speelnetwerk kunt beginnen. De belangrijkste tips: ‘Begin gewoon met wie je kent, bespreek met elkaar wat je belangrijk vindt, bedenk wie daarbij je potentiële bondgenoten zijn en benader die gezamenlijk om aan te sluiten.’

Andere deelsessies van Ruimte voor de jeugd gingen over de BOSS-visie van OBB-ruimtedenkers, kinderparticipatie volgens Gooitz en het nieuwe boek ‘Als spelen een uitdaging is’ van Wilna van den Heuvel.

LinkedIn-pagina

De zichtbaarheid van RvdJ is aanzienlijk verbeterd nu wij een speciale LinkedIn-redacteur hebben.

3. Werkgroepen

Ruimte voor de Jeugd biedt een ‘huis’ voor werkgroepen en initiatieven die bijdragen aan de missie van het platform. Wij bieden organisatorische steun, kunnen eventuele lobbyactiviteiten ondersteunen en kunnen desgewenst fungeren als rechtspersoon bij het aanvragen van subsidies.

Werkgroep Speelforum en Kennispalet

Het Speelforum is de plek waar deskundigen uit de wereld van wetenschap, beleid en praktijk met elkaar in gesprek gaan over spel. Rond het Speelforum heeft zich een groep wetenschappers en onderzoekers gevormd, die zich vanuit verschillende onderzoeksdisciplines bezighouden met onderzoek naar spel en leefomgeving. Bijvoorbeeld: inclusief spel, ontwerpprincipes van pedagogische vrijplaatsen en speelvriendelijke steden.

Ieder kwartaal is er een informele online bijeenkomst, waarin de deelnemers kennis uitwisselen en met elkaar meedenken over onderzoek. In deze werkgroepen staat interdisciplinaire uitwisseling centraal, een belangrijke voorwaarde om de speelkansen van kinderen te vergroten.

Beide werkgroepen hebben zich in 2025 ingezet voor de samenstelling van een publicatie over het recht op spel, met bijdragen vanuit diverse disciplines. De publicatie van deze bundel vindt plaats in mei 2026.

Wij willen dit netwerk verder uitbreiden. Zo kunnen wij de kennis over spelen bijeen brengen en onder de aandacht brengen van een breder publiek.

Werkgroep Loose Parts Play

Deze werkgroep wil meer aandacht voor het spelen met materialen die voorhanden zijn: takken, stenen, touw, pallets, ladders, tafels, stoelen, lappen. Spullen uit de schuur, de rommelzolder, de kringloopwinkel of een afvalcontainer. Kinderen kunnen hiermee zélf hun spel maken. De werkgroep vraagt deze aandacht door middel van publicaties en presentaties tijdens bijeenkomsten van derden. Het doel is dat deze spelvorm onderdeel wordt van het speelbeleid van onderwijs, jeugdorganisaties, kinderopvang en gemeentes.

De werkgroep kwam dit jaar vier keer online bij elkaar om, vanuit verschillende disciplines, kennis en ervaringen uit te wisselen.

Dit jaar publiceerde de werkgroep een artikel voor de kinderopvang: *Zo start je morgen bij jou in de groep*. “Iedere pedagogisch professional weet hoe belangrijk het is dat kinderen in hun spel zelf dingen kunnen ontdekken. Loose Parts Play biedt die mogelijkheid met eenvoudige losse materialen. Daarmee kunnen kinderen op hun eigen manier bedenken, bouwen, bewegen en leren.” Lees hier het hele artikel.

Werkgroep gemeentelijk speelruimteambtenaren

In deze werkgroep wisselen gemeenteambtenaren kennis en ervaring uit en ondersteunen en adviseren elkaar. Doel is betere speelruimte voor alle kinderen en goed speelbeleid in elke

gemeente. Thema's zijn onder anderen risicovol spelen en veiligheid, brede inclusie en participatie.

De leden van deze werkgroep spreken elkaar vier maal per jaar online en eenmaal per jaar fysiek. Er is ook een app-groep.

Werkgroep Vrijwillig jeugdwerk

De werkgroep Vrijwillig Jeugdwerk staat open voor alle organisaties die met vrijwilligers actief zijn in het jeugdwerk. De deelnemers delen kennis en ervaring, horen we wat er speelt en discussiëren over wat er nodig en gewenst is. Zo versterken zij elkaar en werken aan de kwaliteit van hun werk. Vier grote organisaties – YMCA, Scouting Nederland en Jantje Beton/LOS – vertegenwoordigen het vrijwillig jeugdwerk in diverse landelijke overleggen. Via de werkgroep blijven de aangesloten organisaties op de hoogte en kunnen de nodige input leveren.

Werkgroep Landelijk Docentennetwerk Spel

Ruimte voor de Jeugd is mede-initiatiefnemer van het Landelijk Docentennetwerk Spel. Dit netwerk zet zich ervoor in dat spelen een vast onderdeel wordt van het curriculum van opleidingen voor jeugdprofessionals.

4. Samenwerkingspartners

SamenSpeelNetwerk

Ruimte voor de Jeugd is mede-initiatiefnemer van het SamenSpeelAkkoord. Inzet: samen spelen mogelijk maken voor alle kinderen, met en zonder handicap. Inmiddels hebben ruim 50 organisaties een SamenSpeelBelofte gedaan. Alle beloften zijn hier te lezen.

Kinderrechtencollectief

Ruimte voor de Jeugd is partner van het Kinderrechtencollectief. Alle participanten die aangesloten zijn bij RvdJ zijn daarmee indirect ook aangesloten bij het Kinderrechtencollectief. RvdJ is vertegenwoordiger van het thema spel in de Kinderrechtenimplementatie in Nederland en maakt deel uit van het kernteam van de vijfjaarlijkse NGO-rapportage over de Rechten van het Kind in Nederland.

Child Friendly Cities Nederland (CFC)

Ruimte voor de Jeugd is mede-initiator en partner van de Child Friendly Cities-beweging in Nederland (sinds 2004). Dit netwerk heeft als doel het VN-verdrag inzake de Rechten van het Kind te implementeren in het lokale beleid. CFC wil bestuur, beleid en praktijk samenbrengen, om gezamenlijk positief jeugdbeleid te ontwikkelen, zodat kinderen en jongeren gezond kunnen opgroeien en hun talenten optimaal kunnen ontwikkelen. Via CFC inspireren betrokkenen elkaar en wisselen zij ervaringen uit. Wat zijn de cruciale bouwstenen van een kindvriendelijke stad?

International Play Association

Ruimte voor de Jeugd is de Nederlandse branche van IPA. Uitwisseling tussen belangenbehartigers van het recht op spelen vindt in IPA-verband plaats tijdens Europese en wereldcongressen.

Child in the City

Ruimte voor de Jeugd is betrokken bij de Child in the City-foundation, die internationaal interdisciplinaire kennisuitwisselingen organiseert tijdens seminars en tweejaarlijkse congressen. Tijdens het congres op 3 en 4 december in Rotterdam gaf RvdJ een presentatie over haar netwerkfunctie in Nederland.

Kennispartners

RvdJ is kennispartner van uitgever Acquire. Wij adviseren de redactie van het platform en digizine Ruimte voor Bewegen. Verder zijn er contacten met diverse vakbladen op het gebied van pedagogiek en stedenbouw.

5. Bestuur en organisatie

Bestuur

Het bestuur van Stichting RvdJ kreeg dit jaar een nieuwe voorzitter. Carolien Gelauff volgde Froukje Hajer op. Verder bestaat het bestuur uit Pauline van der Loo (penningmeester), Ilse van der Put (secretaris) en Saskia van Hoore (algemeen). Het secretariaat wordt verzorgd door Marian Schouten. Bart Schouten is de webredacteur, Karen Louwerens verzorgt de LinkedIn-pagina en Dirk Vermeulen werkt mee aan de financiële administratie.

6. Participanten

RvdJ had dit jaar 39 participanten.

Louise Berkhout, Orthopedagoog/GZ-psycholoog (n.a.)
De Blauwe Ton, Martin van Rooijen
Brancheorganisatie Kinderopvang, Denise Castano Rosario
Brancheorganisatie spelen en bewegen, Willem Butz
Buurt- en speeltuinwerk Rotterdam, Peter Steenbergen

Creatiefhuis Wageningen, Franzisca Nath
Empowerment by Playing, Ilse van der Put
GAPEA, Anne Bakker
het Gehandicapte Kind / Speeltuinbende, Cerunne Bouts
Gemeente Haarlem, Sophie Bodeving

Gemeente Nijmegen, Projectleider BOSS, Evelien te Rietstap
Gemeente Tholen, Karin Bommelijn
Gemeente Tilburg, Marieke van Schendel
Gooitz, Gooitske Zijlstra
Haagse Hogeschool, Gerben Helleman

Froukje Hajer, adviseur jeugdbeleid en kinderrechten rond Kind, Spel en Ruimte
Hogeschool Utrecht, Manon Bloemen
Jantje Beton, Pauline van der Loo
Jeugdland Amsterdam, Meinke Noordam
Jong Nederland Limburg, Leon Hoenen

Kameleon100, Mirjam Meeuwissen
Kenniscentrum Sport en Bewegen, Jeroen Hoyng
Bureau Koppelaar, Eelco Koppelaar
Met Noorderlicht, Noor Hagelaar
Netwerk Springzaad, Sigrun Lobst

OBB Spelmakers + Ruimtedenkers, Arjan Vreugdenhil
Pim van der Pol, orthopedagoog
Scouting Nederland, Fedde Boersma
Sentipeda: de pedagogische duizendpoot, Rian van der Zee
Skats, Wilna van den Heuvel

Speelmakers, Pleun Schaeffer
Speelnatuur, Suzanne van Ginneken
Speelplan, Walid Rahman
Stadswerk, Maarten Loeffen
Stichting/Bureau Speelruimte, Dirk Vermeulen

Tante Kastanje, Saskia van Hoore
De TOREN van Klinker, Mirjam van Klink
VeiligheidNL, Zeina Bassa
YMCA, Robèrt Feith

7. Financieel Jaaroverzicht

INKOMSTEN	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**
Deelnemers inkomsten	6.000,00	6.150,00
Donateurs	500,00	400,00
Overige activiteiten	0	124,02
Opname spaarrekening	950,00	576,24
TOTAAL INKOMSTEN	**7.450,00**	**7.250,26**
UITGAVEN		
Bestuur		
Reis- en onkosten	500,00	728,42
Secretariaat		
Secretaris	3.500,00	3.000,00

Bankkosten	200,00	197,60
Communicatie		
Redactie website	800,00	2.202,00
Hosting Website	150,00	163,74
Social media	500,00	480,00
Manifest	500,00	-
Bijeenkomsten		
Move24	500,00	-
Excursies	250,00	-
Overige kosten		
Algemeen	150,00	78,50
Afdracht IPA	400,00	-
Contributie Kinderrechtencollectief		400,00
TOTAAL UITGAVEN	**7.450,00**	**7.250,26**